

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

Pirjo Pitkäsén toiminta Koneurakointi Tapanainen Oy:n tilintarkastuksessa tilikaudelta 1.9.2022–31.8.2023

Tilintarkastuslautakunnan päätös 19.8.2025

Päätöksen diaarinumero: PRH/923/10000/2024

Asian vireilletulo

Tilintarkastusvalvonta on oma-aloitteisesti päättänyt ottaa tutkittavaksi Pirjo Pitkäsén (HT-tilintarkastajan hyväksyminen lakkautettu 25.6.2025 lukien) toiminnan Koneurakointi Tapanainen Oy:n tilikauden 1.9.2022–31.8.2023 tilintarkastuksessa sekä selvittää, onko tilintarkastaja korjannut menettelyään tilintarkastuslautakunnalta aiemmin saamansa varoituksen jälkeen. Asia on kirjattu vireille 10.4.2024.

Tilintarkastusvalvonnan selvityspyyntö

Tilintarkastusvalvonta on 11.4.2024 lähettänyt käräjäoikeudelle pyynnön toimittaa selvityspyyntö haastetiedoksiannolla Pitkäselle tiedoksi. Tilintarkastusvalvonta on lisäksi lähettänyt sähköpostitse 11.4.2024 selvityspyynnön Pitkäselle.

Tilintarkastusvalvonta on pyytänyt selvitystä, miten Pitkänen on kehittänyt tilintarkastajan toimintaansa tilintarkastuslautakunnalta saamansa varoituksen jälkeen, pyytänyt toimittamaan tilintarkastusdokumentaation Koneurakointi Tapanainen Oy:n tilintarkastuksesta tilikaudelta 1.9.2022–31.8.2023 sekä selvityksen, mistä syystä tilintarkastuskertomuksessa on Muut raportointivelvoitteet –osio, jossa on erikseen lausuttu toimintakertomuksesta, vaikka tilinpäätökseen ei ole liitetty toimintakertomusta.

Pitkänen on saanut selvityspyynnön tiedokseen haastetiedoksiannolla 10.5.2024. Pitkänen on 10.5.2024 pyytänyt asiassa lisäaikaa 10.6.2024 asti. Tilintarkastusvalvonta on myöntänyt Pitkäselle lisäaikaa 31.5.2024 asti pyydetyn selvityksen laatu ja laajuus huomioiden.

Tilintarkastusvalvonta on postitse 30.5.2024 vastaanottanut 24.5.2024 päivätyn lisäaikapyynnön, jossa Pitkänen on pyytänyt lisäaikaa 14.6.2024 saakka. Pitkäselle on myönnetty lisäaikaa 24.6.2024 saakka.

Tilintarkastajan selvitys

Tilintarkastusvalvonta on 27.6.2024 vastaanottanut postitse selvityksen Pitkäseltä. Pitkänen kertoo selvityksessään, että hän lähtee syksyllä opiskelemaan yritysverotusta Turun Yliopistoon. Pitkänen kertoo pyrkivänsä tulevana vuonna panostamaan entistä enemmän laatuun tarkastuksissa ja teorian opiskeluun. Pitkänen kertoo korjaavansa kertomuksen tekstiä, poistavansa toimintakertomuksen, mikä on ollut pohjassa ja jäänyt siihen vahingossa. Pitkänen on selvityksensä liitteenä toimittanut Koneurakointi Tapanainen Oy:n tilikauden 1.9.2022–31.8.2023 tilintarkastusta koskevan dokumentaation.

Tilintarkastajan kuuleminen tilintarkastusvalvonnan havainnoista

Pitkäselle on 17.12.2024 postitse sekä kopiona sähköpostitse lähetetty kuulemiskirje, jossa hänelle on kerrottu mahdollisuudesta halutessaan kommentoida tilintarkastusvalvonnan tekemiä havainnoita tilintarkastusdokumentaatiosta. Kommentit on pyydetty toimittamaan tilintarkastusvalvontaan 31.1.2025 mennessä.

Pitkänen on 20.1.2025 päivätyllä, 30.1.2025 postitse tilintarkastusvalvonnalle saapuneella kirjeellä pyytänyt asiassa lisäaikaa 28.2.2025 saakka. Tilintarkastusvalvonta on myöntänyt Pitkäselle asiassa lisäaikaa 28.2.2025 saakka.

Pitkänen on 24.2.2025 päivätyllä, 28.2.2025 postitse tilintarkastusvalvonnalle saapuneella kirjeellä pyytänyt asiassa lisäaikaa 31.3.2025 saakka. Tilintarkastusvalvonta on myöntänyt Pitkäselle asiassa lisäaikaa 21.3.2025 saakka huomioiden asian laatu ja jo kertaalleen myönnetty lisäaika.

Pitkänen on 19.3.2025 tilintarkastusvalvonnalle sähköpostitse saapuneella viestillä pyytänyt asiassa kaksi viikkoa lisäaikaa. Tilintarkastusvalvonta ei myöntänyt asiassa lisäaikaa tilintarkastajan antamalla tiedoilla huomioiden jo kahteen otteeseen myönnetty lisäaika, se, että alkuperäinen kuulemiskirje oli lähetetty jo 17.12.2024, ja se, että Pitkäseltä on pyydetty vapaamuotoisia kommentteja asiassa.

Pitkänen ei ole toimittanut vastinettaan havaintoihin annettuun määräaikaan mennessä tai sen jälkeenkään.

Tilintarkastajan kutsu suulliseen kuulemiseen 17.6.2025

Pitkänen on kutsuttu kuultavaksi tilintarkastuslautakunnan kokoukseen 17.6.2025. Käräjäoikeudelle on 5.5.2025 lähetetty pyyntö toimittaa kutsu Pitkäselle tiedoksi haastetiedoksiantona. Lisäksi kutsu on sähköpostitse sekä postitse 6.5.2025 lähetetty Pitkäselle sen varmistamiseksi, että kutsu tavoittaa tilintarkastajan nopeasti. Pitkäsen sähköpostista on 6.5.2025 tullut lukukuittaus viestiin, jolla kutsu oli toimitettu. Haastetiedoksianto on tavoittanut Pitkäsen 26.5.2025.

Pitkäselle on kuulemiskutsussa varattu tilaisuus toimittaa kirjallista lisäselvitystä 3.6.2025 mennessä. Pitkästä on lisäksi pyydetty ilmoittamaan 3.6.2025 mennessä, osallistuuko hän tilintarkastuslautakunnan kuulemiseen.

Pitkänen on 3.6.2025 sähköpostitse toimittanut kuulemiseen kirjallisen vastineensa, jossa on kertonut elämäntilanteestaan. Tilintarkastusvalvonta on 3.6.2025 lähetetyllä sähköpostiviestillä pyytänyt Pitkästä ilmoittamaan, osallistuuko hän suulliseen kuulemiseen. Pitkänen on 3.6.2025 sähköpostitse pyytänyt lykkäystä tilintarkastuslautakunnan kuulemiseen 22.7 asti.

Tilintarkastusvalvonta on 4.6.2025 lähettänyt Pitkäselle sähköpostitse vastauksen lykkäyspyyntöön, jossa on edellyttänyt Pitkästä viipymättä toimittamaan täydennystä lykkäyspyyntöönsä. Pitkäselle on vastauksessa todettu, että muutoin tilaisuus suulliseen kuulemiseen varataan tilintarkastuslautakunnan kokouksessa 17.6.2025.

Pitkänen on sähköpostitse 17.6.2025 toimittanut täydennystä lykkäyspyyntöönsä. Pitkäsen toimittamat asiakirjat on päivätty 10.6.2025. Pitkäselle on 17.6.2025 vastattu, että hänen suullista kuulemistaan lykätään seuraavaan tilintarkastuslautakunnan kokoukseen.

Tilintarkastajan kutsu suulliseen kuulemiseen 19.8.2025

Pitkänen on kutsuttu kuultavaksi tilintarkastuslautakunnan kokoukseen 19.8.2025. Käräjäoikeudelle on 19.6.2025 lähetetty pyyntö toimittaa kutsu Pitkäselle tiedoksi haastetiedoksiantona. Lisäksi kutsu on sähköpostitse 19.6.2025 sekä postitse 26.6.2025 lähetetty Pitkäselle sen varmistamiseksi, että kutsu tavoittaa tilintarkastajan nopeasti. Haastetiedoksianto on tavoittanut Pitkäsen 25.7.2025.

Pitkäselle on kuulemiskutsussa varattu tilaisuus toimittaa kirjallista lisäselvitystä 23.7.2025 mennessä. Pitkästä on lisäksi pyydetty ilmoittamaan 4.8.2025 mennessä, osallistuuko hän tilintarkastuslautakunnan kuulemiseen.

Pitkänen ei toimittanut häneltä pyydettyä kirjallista vastinetta annettuun määräaikaan 23.7.2025 mennessä, eikä myöskään annettuun määräaikaan 4.8.2025 mennessä tai myöhemminkään ilmoittanut, osallistuuko hän tilintarkastuslautakunnan suulliseen kuulemiseen. Pitkänen on toimittanut kirjallisen vastineensa kuulemiseen sähköpostitse tilintarkastusvalvonnalle 19.8.2025.

Suullinen kuuleminen 19.8.2025

Pitkänen ei osallistunut suulliseen kuulemiseen 19.8.2025.

Tilintarkastajan hyväksymisen lakkauttamisesta

Tilintarkastusvalvonta on 5.5.2025 tekemällään päätöksellä päättänyt lakkauttaa Pirjo Pitkäsen hyväksymisen HT-tilintarkastajaksi tilintarkastuslain (1141/2015) 6 luvun 7 §:n nojalla tilintarkastajamaksuja koskevien laiminlyöntien vuoksi. Päätös on annettu Pitkäselle todisteellisesti tiedoksi haastetiedoksiannolla 26.5.2025. Pitkänen ei ole hakenut oikaisua päätökseen muutoksenhakuajan kuluessa, joten hyväksynnän lakkauttamista koskeva päätös on tullut lainvoimaiseksi. Pitkäsen HT-hyväksyminen on merkitty tilintarkastajarekisteriin lakkautetuksi 25.6.2025 lukien.

Tilintarkastuslain 7 luvun 3 §:n 5 momentin mukaan tilintarkastusvalvonta voi jättää tilintarkastajan toiminnan tutkimatta ja tilintarkastuslautakunta seuraamuksen määräämättä, jos tilintarkastajan hyväksyminen on kokonaan lakkautettu 6 luvun 7 §:n nojalla tai peruutettu 10 luvun 2 §:n nojalla.

Tilintarkastajan hyväksymisen lakkauttaminen maksulaiminlyöntien vuoksi ei estä tilintarkastajan toiminnan tutkintaa ja tilintarkastuslain 10 luvun mukaisen seuraamuksen määräämistä tilintarkastuslautakunnassa.

Ratkaisu

Tilintarkastuslautakunta peruuttaa Pirjo Pitkäsen hyväksymisen HT-tilintarkastajaksi.

Perustelut

Tilintarkastusvalvonta päätti vuonna 2024 ottaa tutkinnan kohteeksi Pitkäsen toiminnan sen selvittämiseksi, onko hän korjannut toimintaansa tilintarkastuslautakunnalta aiemmin saamansa varoituksen jälkeen. Tarkastettavaksi toimeksiannoksi valittiin Koneurakointi Tapanainen Oy.

Tilintarkastajan aiemmin saama varoitus

Pitkänen oli ollut tilintarkastusvalvonnan laaduntarkastuksen kohteena vuonna 2021, jolloin tarkastettavana toimeksiannota oli eri yhtiön tilintarkastus. Tilintarkastusvalvonta vahvisti päätöksellään 17.12.2021 Pitkäsen laaduntarkastuksen tulokseksi hylätty. Tilintarkastuslautakunta määräsi päätöksellään 15.2.2023 (PRH/1505/10000/2022) Pitkäselle seuraamukseksi varoituksen. Pitkäsen saama varoitus on tilintarkastajarekisterin tietojen mukaan tullut lainvoimaiseksi 14.6.2023.

Varoitus on seurannut tilintarkastusvalvonnan pyytämien tietojen toimittamisen laiminlyönneistä sekä tilintarkastusdokumentaation puuttumisesta. Päätöksen mukaan Pitkänen on rikkonut tilintarkastuslain 8 luvun 1 §:n velvollisuutta toimittaa ilman aiheetonta viivytystä tilintarkastusvalvonnan pyytämät valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Laiminlyömällä tarkastustyönsä asianmukaisen dokumentoinnin Pitkänen on menetellyt tilintarkastuslain 4 luvun 3 §:n edellyttämän hyvän tilintarkastustavan vastaisesti. Lisäksi päätöksessä on kerrottu, että tilintarkastajan antama vakiomuotoinen tilintarkastuskertomus on sisältänyt muut raportointivelvoitteet –osion, jossa tilintarkastaja on lausunut muun ohella toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen yhdenmukaisuudesta. Yhtiöllä ei ole ollut velvollisuutta laatia toimintakertomusta, eikä kaupparekisteriin toimitetussa aineistossa ole toimintakertomusta.

Tilintarkastuslautakunnan arvio Pitkäsen toiminnasta Koneurakointi Tapanainen Oy:n tilintarkastuksessa

Pitkänen on antanut vakiomuotoisen tilintarkastuskertomuksen Koneurakointi Tapanainen Oy:n tilikauden 1.9.2022–31.8.2023 tilintarkastuksesta päivämäärällä 10.1.2024.

Tilintarkastaja on lakisääteistä tilintarkastusta suorittaessaan tilintarkastuslain (1141/2015, jatkossa myös ”TTL”) mukaan velvollinen noudattamaan ammattieettisiä periaatteita (TTL 4:1) sekä hyvää tilintarkastustapaa (TTL 4:3). Tilintarkastuslain 4 luvun 5 §:n mukaan tilintarkastajan on huolehdittava tilintarkastustyönsä laadusta. Tilintarkastuslain 4 luvun 2 §:n mukaan tilintarkastaja on velvollinen pitämään yllä ja kehittämään ammattitaitoaan.

Hyvään tilintarkastustapaan kuuluu tarkastustyön dokumentointivelvollisuus. Kansainvälinen tilintarkastusstandardi ISA 230 (Tilintarkastusdokumentaatio) ohjeistaa yksityiskohtaisesti dokumentoinnin

laatimista ja sisältöä sen varmistamiseksi, että tilintarkastusstandardissa ISA 200 määritellyt tilintarkastajan yleiset tavoitteet saavutetaan. Kansainvälisten tilintarkastusstandardien sisältämien keskeisten periaatteiden noudattamista pidetään vakiintuneesti osana tilintarkastuslaissa säädettyä hyvää tilintarkastustapaa.

Tilintarkastuslain 8 luvun 1 §:n 1 momentin mukaisesti tilintarkastajan on salassapitosäännösten estämättä toimitettava tilintarkastusvalvonnalle ilman aiheetonta viivästystä sen pyytämät valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ja selvitykset avoimesti ja totuudenmukaisesti sekä muutoinkin avustettava valvonta-asian selvittämisessä.

Tilintarkastajaa koskevat tilintarkastuslaissa säädetty velvoitteet niin kauan kuin hänen tilintarkastajan hyväksyntänsä on voimassa. Hyväksytyt tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastustoimeksiantonsa hyvän tilintarkastustavan mukaisesti, eikä laissa säädetä perusteista poiketa hyvän tilintarkastustavan vaatimuksista. Tilintarkastajan tulee myös pystyä toimittamaan pyydetty selvitykset tilintarkastusvalvonnalle tilintarkastuslain 8 luvun 1 §:n mukaisesti ilman aiheetonta viivytystä. Jos tilintarkastaja on esimerkiksi elämäntilanteensa vuoksi pidempiaikaisesti kykenemätön hoitamaan velvoitteitaan tilintarkastuslain edellyttämällä tavalla, hänellä on mahdollisuus hakea hyväksyntänsä lakkauttamista.

Tilintarkastuslautakunta on havainnut seuraavia keskeisiä puutteita Koneurakointi Tapanainen Oy:n tilikauden 1.9.2022–31.8.2023 tilintarkastusta koskevassa dokumentaatioissa:

- Tilintarkastaja ei ole dokumentoinut arviotaan tilintarkastustoimeksiannon jatkamisen edellytyksistä eikä tilintarkastajan riippumattomuudesta.
- Tilintarkastaja ei ole dokumentoinut muodostamaansa käsitystä yhteisöstä, sen toimintaympäristöstä ja yhteisön sisäisestä valvonnasta.
- Tilintarkastaja ei ole dokumentoinut kannanottotasoista tilintarkastussuunnitelmaa, josta ilmenisivät suunniteltujen tarkastustoimenpiteiden luonne, ajoitus ja laajuus.
- Tilintarkastaja ei ole dokumentaatioissaan määrittänyt lainkaan olennaisuuksia, eli olennaisuutta tilinpäätökselle kokonaisuutena, tarkastustyössä käytettävää olennaisuutta tai rahamäärää, jota pienempien virheellisyyksien katsottaisiin olevan selvästi vähäpätöisiä.
- Dokumentaatiosta ei ilmene, miten tilintarkastaja on tunnistanut ja tarkastanut mahdolliset liiketoimet intressitahojen kanssa. Dokumentaatiosta ei myöskään ilmene, miten tilintarkastaja on arvioinut tarvetta esittää tilinpäätöksen liitetiedoissa tietoja mahdollisista intressitahojen kanssa toteutetuista liiketoimista.
- Tilintarkastusdokumentaatiosta ei ilmene, mitkä pääkirjanpitoviennit ja muut oikaisut tilintarkastaja on tarkastanut ja mitä tarkastustoimenpiteitä tilintarkastaja on kohdistanut pääkirjanpitovientien ja muiden oikaisujen tarkastamiseen.
- Liikevaihdon tarkastus ei ole todennettavissa dokumentaatiosta (tapahtuminen, oikeellisuus, katko).
- Ostovelkoihin kohdistuvat tarkastustoimet eivät ole todennettavissa dokumentaatiosta.
- Pitkäsen tekemät tarkastustoimet eivät ole todennettavissa dokumentaatiosta myöskään muun muassa seuraavien olennaiseksi katsottavien tilinpäätöserien osalta: henkilöstökulut, liiketoiminnan muut kulut, muut saamiset.
- Seuraavien olennaiseksi katsottavien tilinpäätöserien osalta dokumentaatioissa on suppeita merkintöjä, mutta niihin kohdistuvat tarkastustoimet eivät ole todennettavissa dokumentaatiosta: aineelliset hyödykkeet, sijoitukset, liiketoiminnan muut tuotot, poistot.
- Tilintarkastusdokumentaatiosta ei ilmene, että tilintarkastaja olisi täsmäyttänyt tilinpäätöksen kirjanpitoon, tarkastanut vertailutiedot tai varmistunut liitetietojen oikeellisuudesta ja täydellisyydestä.

Tilintarkastusdokumentaation laatimisaika ja tilintarkastuskansion sulkemispäivämäärä eivät käy ilmi aineistosta, joten ei voida varmistua siitä, onko tilintarkastuskansio tosiasiallisesti suljettu tilintarkastuslain 4 luvun 10 §:ssä säädettyyn määräaikaan mennessä.

Lisäksi Pitkänen on tilintarkastuskertomuksessaan lausunut toimintakertomuksesta, vaikka tilinpäätökseen ei ole liitetty toimintakertomusta, eikä yhtiöllä ole ollut velvollisuutta toimintakertomusta laatia.

Liikevaihdon tarkastaminen

Koneurakointi Tapanainen Oy:n liikevaihto on ollut 31 389,53 euroa. Tilintarkastaja ei ole määrittänyt toimeksiannolle olennaisuuksia. Liikevaihto on katsottava tilinpäätöksen olennaiseksi eräksi.

Tilintarkastusdokumentaatiosta ei ilmene, mitä tarkastustoimenpiteitä on kohdistettu liikevaihdon tarkastukseen ja miten on varmennuttu liikevaihdon oikeellisuudesta, katkosta ja tapahtumisesta. Tilintarkastajan dokumentaatioissa ei ole yksilöity tehtyjä tarkastustoimenpiteitä.

Ostovelkojen tarkastaminen

Ostovelat (96 455,90 euroa) on ollut olennaiseksi katsottava tilinpäätöserä. Dokumentaatiosta ei ole ilmene, miten tilintarkastaja on selvittänyt ostovelkojen olemassaoloa ja arvostusta.

Tilintarkastajan dokumentaatioon oli kirjattu, että ostoveloissa roikkuu vanhoja velkoja ja että seuraavalla tilikaudella selvitetään, pitäisikö ne poistaa ostoveloista. Dokumentaatioon kuuluneen asiakirjan perusteella suurin osa ostoveloista on koostunut monta vuotta vanhoista veloista. Vanhimmat ostoveloista ovat vuodelta 2014. Tilintarkastajan dokumentaatioissa ei ole yksilöity ostovelkoihin kohdistuvia tarkastustoimenpiteitä.

Muiden olennaiseksi katsottavien tilinpäätöserien tarkastaminen

Seuraavien olennaiseksi katsottavien tilinpäätöserien tarkastus ei ole todennettavissa dokumentaatiosta: henkilöstökulut (yhteensä 15 852,78 euroa), liiketoiminnan muut kulut (31 380,23 euroa) ja muut saamiset (8 399,29 euroa).

Seuraavien olennaiseksi katsottavien tilinpäätöserien osalta dokumentaatioissa on suppeita merkintöjä, mutta niihin kohdistuvat tarkastustoimet eivät ole todennettavissa dokumentaatiosta: aineelliset hyödykkeet (41 491,83 euroa), sijoitukset (232 649,76 euroa), liiketoiminnan muut tuotot (18 950,00 euroa) ja poistot (11 946,59 euroa).

Yhteenveto dokumentointipuutteista

Pitkäsen tilintarkastusvalvonnalle toimittamassa tarkastusdokumentaatioissa on vakavia ja olennaisia puutteita, eikä se täytä hyvän tilintarkastustavan vaatimusta tarkastustyön asianmukaisesta dokumentoinnista (TTL 4:3). Dokumentoinnin voi katsoa puuttuvan lähes kokonaan. Tilintarkastuksen dokumentointi on ollut puutteellista aina tilintarkastuksen suunnittelusta lähtien. Useiden olennaisten tilinpäätöserien tarkastus on ollut puutteellista. Mainittujen puutteiden osalta tilintarkastaja ei ole hankkinut riittävästi tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä siitä, että tilinpäätös antaa kirjanpitolain (1336/1997) 3 luvun 2 §:n edellyttämän oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Tilintarkastuskertomuksen lausunto toimintakertomuksesta

Tilintarkastaja on antanut tilintarkastuskertomuksessa vakiomuotoisen lausunnon toimintakertomuksesta, vaikka toimintakertomusta ei ole laadittu tai liitetty tilinpäätökseen. Tilikauden 1.9.2022–31.8.2023 tilinpäätöksen lukujen perusteella yhtiö ei ole myöskään ollut velvollinen laatimaan toimintakertomusta.

Pitkäsen selvityksen mukaan teksti toimintakertomuksesta oli jäänyt pohjaan vahingossa.

Tilintarkastuslautakunta toteaa, että tilintarkastuskertomuksessa ei tule lausua toimintakertomuksesta, kun toimintakertomusta ei ole laadittu, eikä sitä ole ollut velvollisuutta laatia. Kyseessä olevassa asiassa Pitkänen on virheellisesti antanut vakiomuotoisen lausunnon toimintakertomuksesta, kun toimintakertomusta ei ole laadittu

Samanlainen ylimääräinen lausunto toimintakertomuksesta on ollut myös siinä toimeksiannossa, josta Pitkänen sai aiemmin varoituksen.

Tilintarkastajan viivytystä tutkinta-asiassa

Tilintarkastuslain 8 luvun 1 §:n 1 momentin mukaisesti tilintarkastajan on salassapitosäännösten estämättä toimitettava tilintarkastusvalvonnalle ilman aiheetonta viivästystä sen pyytämät valvonnan

kannalta tarpeelliset tiedot ja selvitykset avoimesti ja totuudenmukaisesti sekä muutoinkin avustettava valvonta-asian selvittämisessä.

Tilintarkastuslautakunta katsoo, että tilintarkastaja ei ole tutkinta-asiassa toiminut tilintarkastuslain 8 luvun 1 §:n mukaisesti ilman aiheetonta viivytystä toimittaessaan pyydettyjä selvityksiä ja tietoja tilintarkastusvalvonnalle. Tilintarkastaja on useita kertoja pyytänyt lisää aikaa asian käsittelyssä, ja lisäaikapyynnöt ovat säännönmukaisesti saapuneet tilintarkastusvalvonnalle vasta annetun määräajan viimeisenä päivänä tai lähellä tätä päivää, vaikka tilintarkastajalla olisi ollut pidempi aika reagoida. Tilintarkastaja ei ole myöskään huolehtinut siitä, että pyydetty selvitys olisi saapunut annettuun määräpäivään mennessä viranomaiselle. Lisäksi tilintarkastaja oli useaan otteeseen pyytänyt lisää aikaa tilintarkastusvalvonnan havaintoja koskevan vapaaehtoisen vastineen antamiseen, mutta ei kuitenkaan lopulta toimittanut vastinettaan tilintarkastusvalvonnan havaintoihin.

Tilintarkastaja ei ollut myöskään viivytyksettä selkeästi ilmoittanut, osallistuuko hän tilintarkastuslautakunnan kuulemiseen 17.6.2025. Tilintarkastaja oli ilmoittamiselle annetun määräajan viimeisenä päivänä pyytänyt suullisen kuulemisen lykkäystä, vaikka hänellä olisi ollut useampi viikko aikaa reagoida asiassa. Tilintarkastaja on toimittanut tilintarkastusvalvonnan edellyttämän täydennyksen lykkäyspyyntöön vasta suulliselle kuulemiselle varattuna päivänä 17.6.2025, vaikka asiakirjat oli päivätty jo viikkoa aiemmin. Suullista kuulemistä on Pitkäsen pyynnöstä lykätty, mutta Pitkänen ei ole annettuun määräaikaan mennessä tai myöhemminkään ilmoittanut, osallistuuko hän tilintarkastuslautakunnan suulliseen kuulemiseen 19.8.2025. Pitkänen on toimittanut kirjallisen vastineensa kuulemiseen vasta 19.8.2025.

Tilintarkastuslautakunta katsoo, että tilintarkastaja on viivytellyt pyydettyjen tietojen toimittamisessa tilintarkastusvalvonnalle.

Tilintarkastuslautakunta toteaa, että jos tilintarkastaja havaitsee hänellä olevan este pyydetyn selvityksen toimittamiseen määräajassa tilintarkastusvalvonnalle, hänen tulee esittää lisäaikapyyntönsä viipymättä esteen havaittuaan. Tilintarkastajan tulee välttää tarpeettomia lisäaikapyyntöjä.

Tilintarkastajan tulee huolehtia siitä, että pyydetyt selvitykset saapuvat tilintarkastusvalvonnalle annettuun määräaikaan mennessä, myös postitse asiakirjoja toimittaessaan. Hallintolain (434/2003) 17 §:n mukaisesti jos asiakirjan toimittamiselle on asetettu määräaika, lähettäjän on huolehdittava siitä, että asiakirja saapuu viranomaiseen määräajassa.

Yhteenveto

Tilintarkastuslautakunta katsoo, että Pitkäsen menettelyssä Koneurakointi Tapanainen Oy:n tilintarkastukseen liittyen on ollut seuraavia merkittäviä puutteita:

- Tilintarkastuksen dokumentointi on puutteellista. Dokumentaatio puuttuu lähes kokonaan. Laiminlyömällä asianmukaisen dokumentoinnin tilintarkastaja on toiminut vastoin tilintarkastuslain 4 luvun 3 §:ssä säädettyä hyvää tilintarkastustapaa.
- Tilintarkastaja ei ole toiminut ilman aiheetonta viivytystä toimittaessaan pyydettyjä selvityksiä ja tietoja tilintarkastusvalvonnalle, ja siten tilintarkastaja on toiminut tilintarkastuslain 8 luvun 1 §:n vastaisesti.

Lisäksi tilintarkastaja on tilintarkastuskertomuksessa antanut vakiomuotoisen lausunnon toimintakertomuksesta, vaikka tilinpäätökseen ei ollut liitetty toimintakertomusta.

Tilintarkastuslautakunta toteaa, että Pitkäselle aiemmin määrätyn varoituksen perusteina olivat tilintarkastusdokumentaation puuttuminen ja tilintarkastusvalvonnan pyytämien tietojen toimittamisen laiminlyönnit. Lisäksi kyseisen toimeksiannon tilintarkastuskertomuksessa oli ollut ylimääräinen lausunto toimintakertomuksesta. Pitkäsen toiminnassa on siten edelleen ollut puutteita samoilla osa-alueilla, joista tilintarkastaja sai aiemmin varoituksen.

Seuraamuksen määräämisessä huomioon otettavat seikat

Tilintarkastuslain 10 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan tilintarkastuslautakunnan on peruutettava hyväksyminen, jos tilintarkastaja 1) on tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta menetellyt olennaisesti

tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuksesta annetun lain tai muussa lainsäädännössä olevien tilintarkastusta koskevien säännösten vastaisesti, tai 2) ei täytä hyväksymisen edellytyksiä. Säännöksen 3 momentin mukaan hyväksymisen peruuttaminen edellyttää, että tilintarkastaja on saanut hyväksymisen peruuttamisen perusteena olevasta seikasta varoituksen, eikä hän ole korjannut menettelyään.

Tilintarkastuslain 10 luvun 3 §:n mukaan jos tilintarkastuslautakunta katsoo, että varoitus on liian lievä ja hyväksymisen peruuttaminen on liian ankara seuraamus, tilintarkastuslautakunta voi kieltää tilintarkastajaa tai päävastuullista tilintarkastajaa suorittamasta tilintarkastuksia ja allekirjoittamasta tilintarkastuskertomuksia enintään kolmen vuoden määräajaksi.

Tilintarkastuslain 10 luvun 7 §:n mukaan seuraamuksesta päätettäessä on otettava huomioon kaikki asiaankuuluvat seikat, kuten rikkomisen vakavuus ja ajallinen kesto, tilintarkastajan vastuun aste, tilintarkastajan halukkuus tehdä yhteistyötä toimivaltaisen viranomaisen kanssa, tilintarkastajalle määrätyt aiemmat seuraamukset sekä teosta tai laiminlyönnistä aiheutuneen vahingon tai haitan määrä.

Tilintarkastuslautakunta on aikaisemmin määrännyt Pitkäselle seuraamukseksi varoituksen, joka tilintarkastajarekisterin tietojen mukaan on tullut lainvoimaiseksi 14.6.2023 (päätös 15.2.2023, PRH/1505/10000/2022). Varoitus on seurannut tilintarkastusdokumentaation puuttumisesta sekä laiminlyönneistä toimittaa ilman aiheutonta viivytystä tilintarkastusvalvonnan pyytämät valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot. Varoitus on ollut lainvoimainen, kun kyseessä oleva tilintarkastus on suoritettu.

Vuonna 2023 annettu seuraamus on osoittanut Pitkäselle, että hänen menettelyssään on ollut vakavia puutteita. Tilintarkastajan on tullut ottaa huomioon saamansa varoitus ja korjata toiminnassaan havaitut puutteet. Tilintarkastuksen tarkoituksen ja tilintarkastusjärjestelmän uskottavuuden kannalta on keskeistä, että tilintarkastaja saamansa seuraamuksen jälkeen korjaa toiminnassaan havaitut puutteet. Tilintarkastusdokumentaation puuttuminen kokonaan ja laiminlyönnit toimittaa pyydetyt tiedot tilintarkastusvalvonnalle ilman aiheutonta viivästystä ovat vakavia puutteita, jotka tilintarkastajan tulee korjata tulevassa toiminnassaan viipymättä.

Nyt kyseessä olevassa asiassa puutteita on ollut edelleen samoilla osa-alueilla, tilintarkastuksen dokumentoinnissa ja pyydettyjen tietojen toimittamisessa ilman aiheutonta viivästystä tilintarkastusvalvonnalle. Nyt tutkittavana olleessa asiassa havaitut puutteet antavat aiheutta vakavaan kritiikkiin.

Valvontajärjestelmän toiminnan kannalta keskeistä on, että valvonnan kohteena oleva tilintarkastaja toimittaa valvontaa varten häneltä vaaditut tiedot ja selvitykset ilman aiheutonta viivytystä. Pitkänen ei ole menettelyllään osoittanut halukkuutta tehdä yhteistyötä viranomaisen kanssa.

Tilintarkastuslautakunta katsoo, että Pitkänen on tilintarkastuslain 10 luvun 2 §:n 1 momentin 1) kohdassa tarkoitettulla tavalla tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta menetellyt olennaisesti tilintarkastuslain vastaisesti, kun hän ei ole korjannut tilintarkastajan toiminnassaan puutteita, jotka ovat johtaneet aiemmin varoitukseen. Hänen on tilintarkastuslautakunnan hänelle antaman varoituksen johdosta tullut ymmärtää, kuinka merkittävästä ja vakavasta seikasta hänen ammattinsa harjoittamisen kannalta on kysymys.

Tilintarkastuslautakunta katsoo siten, että Pitkäsen hyväksyminen HT-tilintarkastajaksi on peruutettava tilintarkastuslain 10 luvun 2 §:n 1 momentin 1) kohdan nojalla.

Sovelletut säännökset

Tilintarkastuslaki (1141/2015) 1 luku 1 §, 3 luku 1 §, 5 §, 4 luku 1 §, 2 §, 3 §, 5 §, 10 §, 7 luku 2 §, 3 §, 5 §, 10 luku 2 §, 7 §

Kirjanpitolaki (1336/1997) 3 luku 1 §, 2 §

Valitusoikeus

Pitkäsellä on oikeus valittaa päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen.

Asian ratkaisseet tilintarkastuslautakunnan jäsenet

Pekka Timonen (puheenjohtaja), Ari Ahti (varapuheenjohtaja), Antti Fredriksson, Eeva-Lotta Kivelä, Pasi Päällysaho, Janne Ruohonen, Anders Tallberg ja Heikki Wahlroos

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

Tilintarkastuslautakunta

Pekka Timonen

Tilintarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Silvia Fager

Esittelijä

Tilintarkastusvalvonta

Liite

Valitusosoitus